

BİLİŞİM HUKUKU

Dr. Rüya ŞAMLI

İstanbul Üniversitesi Mühendislik
Fakültesi Bilgisayar Mühendisliği
Bölümü, Avcılar

ruyasamli@istanbul.edu.tr

İÇERİK

- Kavramlar
- İletişim için internet
- Hayatı kolaylaştırmak için internet
- Dünyada internet kullanımı
- Türkiye’de internet kullanımı
- Yani internet...
- Sorunlar
- Bilişim Hukuku Amacı ve Konusu
- Bilişim Suçu Nedir?
- Klasik Suçlardan Farkları

İÇERİK

- Truva Atı
- Mantık Bombaları - Ağ Solucanları
- Tavşan – Bukalemun
- Salam Tekniği
- Kimlik Hırsızlığı
- Dünyada bilişim hukuku
- İnternet düşmanı ülkeler
- Gözetim altındaki ülkeler

İÇERİK

- FRANSA
- ALMANYA
- HİNDİSTAN
- SİNGAPUR
- YENİ ZELANDA
- İTALYA
- AVUSTRALYA
- İRAN
- KUZEY KORE
- SUUDİ ARABİSTAN

İÇERİK

- TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU
- 5846 Sayılı fikir ve sanat eserleri kanunu
- 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu – 243. Madde
- 5018 Sayılı kamu malî yönetimi ve kontrol kanunu – 55. Madde
- Bilişim Hukuku Konferansları
- Bilişim Hukuku Lisansüstü Programları
- Bilişim Hukuku Kitapları

KAVRAMLAR

- **Bilgisayar**, kullanıcılardan aldığı verilerle aritmetik ve mantıksal işlemler yapabilen ve yaptığı işlemlerin sonuçlarını saklayabilen, saklanan bilgilere istenildiğinde ulaşılabilen elektronik bir makinedir.
- **Veri**, bilişim sistemlerinin en temel birimidir. Bilişim sistemlerinin amacı, veriyi saklamak, işlemek ve sonuç çıkarmaktır. Veri, bilgilerin belirli bir formata dönüştürülmüş halidir.
- **Bilgisayar programı**, bir bilgisayar sisteminin özel bir işlem veya görev yapmasını sağlayacak düzene konulmuş komut dizilimidir.

KAVRAMLAR

- Bilgisayarın çalışmasının temelinde **işletim sistemi** adı verilen ve bilgisayarın çalışabilmesi için gerekli veriler, komutlar ve dosyaları içeren ana program vardır.
- **Arayüz** , farklı iki yazılım, iki donanım ya da yazılım-donanım arasındaki uyumu sağlamak, istenmeyen etkileri önlemek amacıyla kullanılan ortak sınır olarak tanımlanabilir.
- **TCP/IP Protokolü**, “Bilgi ağı” üzerindeki bilgi iletimi ve paylaşımı bazı kurallar dahilinde yapılmaktadır.

KAVRAMLAR

- **World Wide Web** (www) kısaca **web**; bir çok internet hizmetini birleştiren bir araç olarak; yazı, resim, ses, video, animasyon gibi pek çok farklı nitelikteki verilere etkileşimli olarak ulaşmamızı sağlayan çoklu bir hiper ortam sistemidir.
- **Web Browser** (**web tarayıcısı**), internet üzerindeki tüm bilgilere bakabilmek ve bu bilgilerle etkileşim halinde olabilme imkanı veren bir uygulama programıdır.

KAVRAMLAR

- **Domain Name**, (DNS, Domain Name System/ alan adı sistemi) olarak adlandırılan hiyerarşik bir isimlendirme sistemi ile (alan adı sistemi), internete bağlı bilgisayarlara ve bilgisayar sistemlerine isimler verilir.
- İnternet üzerindeki her bilgisayarın o anda sadece kendisine ait olan bir adresi vardır.
- DNS sunucuları, internet adreslerinin IP adresi karşılığını kayıtlı tutmaktadır.

KAVRAMLAR

- İnternet adresleri ilk önce ülkelere göre ayrılır.
- Adreslerin sonundaki tr, de, uk gibi ifadeler adresin bulunduğu ülkeyi gösterir.
- Örneğin **tr** Türkiye'yi, **de** Almanya'yı, **uk** İngiltere'yi gösterir.
- ABD adresleri için bir ülke takısı kullanılmaz çünkü DNS ve benzeri uygulamaları yaratan ülke ABD'dir.
- Öte yandan, ABD'ye özel kuruluşları için **us** uzantısı yaratılmıştır.
- İnternet adresleri ülkelere ayrıldıktan sonra **com**, **edu**, **gov** gibi daha alt bölümlere ayrılır.
- Bu ifadeler DNS'de üst düzey (top-level) alan adlarına karşılık gelir.

KAVRAMLAR

- Üst düzey alan adları aşağıdaki gibidir:
- **com** : Ticarî kuruluşları,
- **edu** : Eğitim kurumlarını,
- **org** : Ticarî olmayan, hükümete de bağlı bulunmayan kurumları,
- **net** : İnternet omurgası işlevini üstlenen ağları,
- **gov** : Hükümete bağlı kurumları,
- **mil** : Askeri kurumları,
- **num** : Telefon numaralarını bulabileceğiniz yerleri,
- **arpa** : Ters DNS sorgulaması yapılabilecek yerleri göstermektedir.
- Bu isimlere yakın zaman önce **biz** veya **tv** gibi isimler de eklenmiştir.

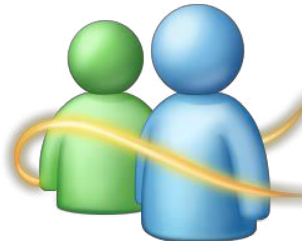
KAVRAMLAR

- **Elektronik Posta (E-Mail, E-Posta)**, internete bağı çok sayıdaki kullanıcının birbirleriyle haberleşebilmek için kullandıkları elektronik mesaj iletim sistemidir.
- İnternet hizmetleri içinde en çok kullanılan hizmet türü e-mail'dir.
- **Posta Listeleri ve Haber Grupları**, internet belirli konularla grup oluşturan çok sayıda kişi arasında görüş ve düşünce alışverişi veya tartışma olanağı sağlayan bir araç olma özelliğini de taşır.
- **e-Devlet:** vatandaşlara devlet tarafından verilen hizmetlerin elektronik en kolay ve en etkin bir biçimde, kaliteli, hızlı, kesintisiz ve güvenli ulaştırılmasını amaçlayan internet ortamıdır.

İNTERNET.... iletişim için

Viber
Free Phone Calls

İNTERNET... hayatı kolaylaştırmak için

Dünyada İnternet Kullanımı

- Dünyadaki internet kullanıcılarının günümüzdeki tahminî sayısı 1 milyar 750 milyon,
- Bir günde gönderilen elektronik postalar tahmini toplam sayısı 150 milyar,
- Bir günde internet ortamına eklenen blog sayısı 305 bin,
- Google'da bir günde yapılan arama sayısı 1 milyar 600 bin

Türkiye’de İnternet Kullanımı

- 2009 yılı sonu itibariyle Türkiye’de yaklaşık 6,4 milyon internet abonesi bulunmaktadır.
- 2009 yılında gerçekleştirilen Hane Halkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre hanelerin % 30,0’u internet erişimine sahiptir.
- ADSL % 85,6 ile Türkiye’de kullanılan en yaygın internet bağlantı türüdür.

Türkiye’de İnternet Kullanımı

- Araştırma sonuçlarına göre
 - 16–74 yaş grubundaki bireylerde bilgisayar ve internet kullanım oranları sırasıyla erkeklerde % 50,5 ve % 48,6, kadınlarda % 30,0 ve % 28,0’dır.
 - Bireylerin % 35,6’sı bilgisayar, % 34,0’u internet kullanmıştır.
 - Bilgisayar kullanan bireylerin % 61,2’si bilgisayarı, internet kullanan bireylerin % 59,3’ü ise interneti hemen her gün kullanmıştır.
 - Bu dönemde, bilgisayar kullanılan yerler; % 65,1 ile ev, % 32,0 ile işyeri, % 21,1 ile internet kafe,
 - internet kullanılan yerler ise; % 57,6 ile ev, % 32,4 ile işyeri, % 24,1 ile internet kafe olarak sıralanmaktadır.
 - Bilgisayar ve internet kullanım oranlarının en yüksek olduğu yaş grubu 16–24 yaş grubudur. Bu oranlar tüm yaş gruplarında erkeklerde daha yüksektir.
 - Eğitim durumuna göre incelendiğinde ise yüksekokul, fakülte ve üstü mezunlar en yüksek bilgisayar ve internet kullanım oranlarına sahiptir.

Türkiye’de İnternet Kullanımı

- Sipariş verme ya da satın almanın en son yapıldığı zamana göre
 - % 5,8’i son üç ay içerisinde,
 - % 2,7’si üç ay ile bir yıl arasında,
 - % 3,3’ü ise bir yıldan uzun süre önce gerçekleştirilmiştir.
- İnternet kullanan bireylerin
 - % 88,2’si ise internet üzerinden hiç mal veya hizmet siparişi vermemiş ya da satın almamıştır.
- Son 12 ayda internet üzerinden mal veya hizmet siparişi veren ya da satın alan bireyler en fazla elektronik araç (cep telefonu, kamera, TV, DVD oynatıcı v.b) almışlardır.

Yani internet...

- İnternet kullanımı gerek ülkemizde gerek dünyada giderek çok daha yaygınlaşmakta, kullanım alanını genişletmekte, günlük hayatın akışında bulunan her konuda interneti ilişkilendirmek mümkün olmaktadır.
- Kısacası, günümüz dünyasında internet gittikçe yaygınlaşmaktadır. İnternet, hayatımızdaki bu kapsayıcı yeri ile insanlık açısından “tekerlek” ve “ateş” kadar önemli bir buluş olarak sayılmaktadır.
- Yakın gelecekte hiç evden çıkmadan tüm dünyayı kucaklayabileceğiz.

Yani internet...

- Ancak internet kullanmak görüldüğü kadar sadece kolaylıklar getiren ve hiç sorunu olmayan bir iş değildir.
- Bu “iş” gerçekten çok ciddi tehlikeler de içermektedir.

Sorunlar

- İnternet ortamında bir yazıyı görüp, “öfkelenir” ve interaktif ortamda, yazının altına bir yorum yaparsınız ancak Türk Ceza Kanunu’na göre suç oluşturan bir fiilden ötürü yargılanabilirsiniz.
- Ya da sanal bir alışveriş sitesinden CD aldıktan sonra, ertesi gün internet korsanları tarafından kredi kartınızdan 3000 dolar para çekildiğini görebilirsiniz.
- Bilgisayarınızda çok gizli bir proje geliştirirsiniz, siz bundan milyon dolarlar kazanmak için birileri ile görüşürken bakarsınız ki, bir gece bilgisayara giren “virüs” ile kopyalanan o proje başkaları tarafından yapılmış ve sizin hedeflediğiniz milyon dolarları internet korsanlarınca kazanılmış olabilir.

Sorunlar

- İnterneti düzenlemek gerçekten çok büyük zorluklar içermektedir.
- Bunların başında şüphesiz ki, internetin bir mekânla sınırlı olmaması gelmektedir.
- Suç söz konusu olduğunda genel olarak bilgisayarın veya servis sağlayıcısının olduğu mekân dikkate alınmaktadır.
- Ancak, bu durum bilgisayarın sahibinin suç işlediği anlamına gelmeyebilmektedir.
- Diğer yandan kimliklere ilişkin ciddi bir sorun vardır ki, özellikle anlık iletişim sağlayan programlarda, chat odalarında, messengerde, kişiler gerçek kimliklerini, yaşlarını, cinsiyetlerini birbirlerinden gizleyerek veya istedikleri gibi aktararak iletişim kurabilmektedir. Yine 18 yaşın altında olduğu halde üstünde olduğunu söyleyerek yaşına uygun olmayan internet ortamlarına erişen çocuklar da olabilmektedir.
- İnternet ortamından fikir ve sanat eserleri korsanlığı, tüketicinin yanıltılmasını, aldatılmasını beraberinde getiren organizasyonlar artık sıklıkla rastladığımız fiiller halini almıştır.

Bilişim Hukuku Amacı ve Konusu

- Bilişim hukuku kavramı, internetin giderek yaygınlaşan bu kullanım alanlarında ortaya çıkabilecek sorunlara karşı hukukî yolların irdelenmesi amacını taşımaktadır.
- Konu olarak
 - internet alanına ilişkin kavramlar,
 - internet (bilişim, siber ya da sanal olarak da isimlendirilir) suçları,
 - bu suçlara ulusal ve uluslar arası yaklaşımlar,
- sayılabilir.

Bilişim Hukuku Amacı ve Konusu

- Bilişim hukuku kavramı bu açıdan pek çok başka bilim dalı ve konu ile yakın ilişki içerisindedir.
- Bunlar arasında
 - Hukuk
 - Sosyoloji
 - Psikoloji
 - Bilgisayar ağları
 - Bilgisayar programlama
 - Bilgi sistemlerinin güvenliği
- sayılabilir

Bilişim Suçu Nedir?

- Bilişim alanındaki gelişmelere paralel artış gösteren ve teknolojinin yardımı ile genellikle sanal bir ortamda kişi veya kurumlara maddi veya manevi zarar verecek davranışlarda bulunmaktır.
- Bilişim suçu, bilişim sistemine yönelik veya bilişim sisteminin kullanıldığı suçtur.
- Burada,
 - cep telefonları,
 - üzerindeki web paneli sayesinde ağa bağlanıp bilgi aktarımı yapabilen elektronik ev aletleri,
 - üzerinde yüklü programlar aracılığıyla şifreli yayınları alan, bunları işleyen ve bunlardan sonuç çıkaran dekodeerler de sisteme dahil olabilir.

Klasik Suçlardan Farkları

- Bilişim suçlarını klasik suçlardan ayıran en önemli etken işlenme şekilleridir.
- Klasik suç tiplerinde suçun maddi unsurunu oluşturan eylemler failin fiziki hareketleriyle meydana gelmektedir.
- Bilişim suçlarında (siber suç veya internet ortamında işlenen suçlar) ise, genellikle failin bilgisayarın klavyesine dokunması veya mouse tıklaması dışında fiziki hareket olmamakta ancak fiziki hareketlerle meydana getirilebilecek zararlardan çok daha fazlası bu şekilde oluşabilmektedir.

Klasik Suçlardan Farkları

- Bilişim alanındaki suçlar, bilinen, klasik usullerin dışında çok daha hızlı, kolay ve dikkatlerden uzak işlenebilmekte, tespit edilebilmesi ise daha zor olmaktadır.
- Bu tür suçlar, sadece çıkar amaçlı yapılmamakta; kimi zaman da toplumda aradığını bulamayan insanların, kendilerini ispat için başvurdukları bir yol olabilmektedir.

Klasik Suçlardan Farkları

- Bu gün bilişim suçlarının büyük bir kısmı internet ortamı aracılığıyla gerçekleştirildiğinden, fiiller de daha ziyade amaçlanan işi yerine getirmeye yönelik olarak yapılmış “yıkıcı yazılımlar” adı verilen programlar üzerinden yapılmaktadır.
- Bu yazılım ya da tekniklere her gün yenileri eklenmekle birlikte, şu ana kadar sık rastlanarlardan hareketle, örnek olarak
 - sistem güvenliğinin kırılıp içeri girilmesi (hacking),
 - salam tekniğı,
 - Truva atı (trojan horse),
 - ağ solucanları (Network worm),
 - tavşanlar (rabbits),
 - bukalemunlar (chamelon),
 - mantık bombaları (logic bombs),
 - virüsler,
 - çöpe dalma,
 - gizli dinleme,
 - veri aldatmacası v.s. verilebilir

Truva Atı

- Bilişim alanında en sıklıkla rastlanan suç işleme yöntemi olan **Truva atı yazılımı**, Truva savaşında kullanılan tahta atın hediye olarak Truvalılara gönderilip, tahta at kalenin içine girdikten sonra atın içine gizlenen düşman askerlerinin kaleyi ele geçirmelerindeki mantık ile çalışmaktadır.
- Bunlar internet üzerinden veya e-posta yoluyla bilgisayarlara sızan ve kullanıcı farkına varmadan kendi kendilerine internete bağlı olduğu anlarda dışarıya veri gönderen programlardır.

Mantık Bombaları - Ağ Solucanları

- Mantık bombaları, bilgisayar sistemini şaşırtmak, bozmak veya felç etmek için programlanmaktadır ve bunu gerçekleştirmek için, bilgisayara ya mantık dışı ya da yapılan işlemin aksine sürekli bilgi göndermektedir.
- Ağ solucanları kendisini bir bilgisayardan diğerine kopyalamak için tasarlanmıştır, bellek veya ağ bant genişliğini tüketirler.

Tavşan - Bukalemun

- Tavşanlar, çok hızlı üreyen, kısa zamanda kolonileşerek bilişim sisteminin bilgi işleme gücünü azaltan, bilgisayara veya bilişim sistemine durmaksızın gereksiz işler yapması için komut veren bir yazılımdır.
- Bunlar, işlemciye sürekli anlamsız komutlar vererek işlemcinin bilişim sisteminin normal işleyişini sağlayan komutlarını vermesini engellemekte ve giderek sistemin yavaş çalışmasına ve en sonunda da sistemi çalışamaz hale gelmesine sebep olurlar.
- Bukalemunlar ise sistem için normal çalışan ve zararsız bir yazılım gibi durur ve onun niteliklerine sahipmiş gibi görünür.

Salam Tekniği

- Çok fazla sayıda kaynaktan, çok az sayıda değerin transferini esas alır.
- Bu yöntem özellikle bankaların bilişim sistemlerinde gerçekleştirilen hukuka aykırı yarar sağlama suçları için kullanılan etkin bir tekniktir.
- Sistemin esası çok fazla kaynaktan (örneğin çok sayıda banka hesabından) kaynak başışına çok az miktarda hukuka aykırı yarar sağlanması esasına dayanır.

Kimlik Hırsızlığı

- Bir başkasının üçüncü şahısları ve bilgi işlem sistemlerini kendisinin söz konusu kişi olduğuna ikna ederek yanıltmasına, o şahsın çıkarlarına zarar verip kendisine çıkar sağlamasına, ya da bu dolandırıcılığa olanak verecek bilgilere ulaşmasına **“kimlik hırsızlığı”** veya **“kimlik avı”** denilmektedir.
- Birçok kişi bu suçluların nasıl evine bile girmeden bu bilgilere ulaştığına inanamaz.

Kimlik Hırsızlığı

- **Kimlik hırsızlarının başlıca yöntemleri:**
 - kimlik kartı, kredi kartı veya banka kartı çalmak,
 - posta kutusundan ya da çöp kutusundan belge çalmak,
 - cep telefonundan ya da bilgisayardan dosya kopyalamak,
 - acil bir telefonmuş gibi arayarak, **“annen kaza geçirdi”**, **“arabanız çalınmış”**, **“polis sizi arıyor”**, vb. şeyler söyleyerek karşıdaki kişinin paniğe kapılmasını sağlayıp kişisel bilgilerini istemek,
 - tam temizlenmemiş eski bilgisayar, eski disk, eski USB bellek ele geçirmek,
 - güvenilir bir web sayfasının (örneğin çalıştığınız bankanın) benzerini kurbana sunup kimlik bilgilerini o yolla vermesini sağlamak,

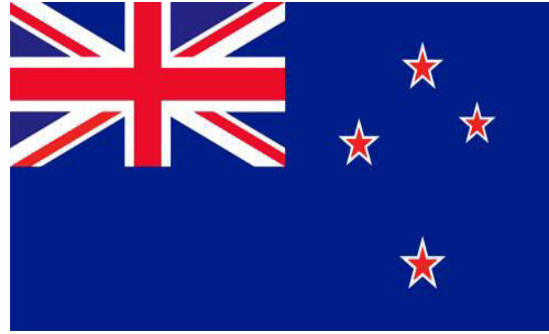
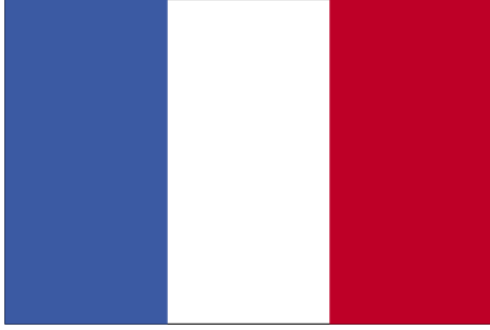
Kimlik Hırsızlığı

- bilgi işlem sistemlerinde korsanlık (hacker) yapmak,
- kimlik hırsızlığı amaçlı virüs yazıp bulaştırmak,
- internette kişisel bilgiler aramak ve toplamak,
- kimlik belge ve bilgilerini başkalarına çaldırtmak,
- kişisel şifre ve parolaları gizlice izlemek,
- yüz yüze veya telefonda kişileri kandırıp bilgi almak,
- namına adres değişikliği kaydettirip belgelerin korunmasız bir yere gönderilmesini sağlamak,
- kişinin bilinen bilgilerinden bilinmeyen bilgilerini tahmin etmek,
- gasp ya da zor kullanarak kimlik bilgilerine ulaşmak

Kimlik Hırsızlığı

- Kimlik hırsızlarına av olmaktan korunmanın yolları :
 - hassas kişisel bilgilerin neler olduğunu ve nerelerde bulunduğunu bilmek
 - bilgilere kimlerin normalde ulaşabildiğini bilmek
 - bilgileri kilit altında tutmak, şifrelemek
 - bellek malzemesini elden çıkarmadan önce tam silmek, yayınlamamak
 - yazarken elini gizlemek, gerekmiyorsa yazmamak, silmek, bulundurmamak, taşımamak
 - TC kimlik numarası, adresi, anne kızlık soyadı, vb. bilgileri almaya çalışacak kimlik hırsızlarına karşı tüm aile bireylerini bilinçlendirmek
 - bilgi taleplerine karşı temkinli olmak
 - kişisel bilgileri sadece güvenilir ve ilişkiler dolayısıyla ihtiyacı olan kişilere ve ihtiyaç olduğu kadar bilgi vermek
 - kişisel bilgilerin açık edilme riskinin fark edildiğinde önüne geçmek
 - açık edilmiş gizli bilgileri/kaybolan belgeleri bir an önce gerekli mercilere haber vermek ve değiştirtmek
 - emniyet'e giderek durumu belgeler ile birlikte anlatmak
 - dava açılmasını sağlamak

DÜNYADA BİLİŞİM HUKUKU

DÜNYADA BİLİŞİM HUKUKU

Sıra ⇅	Ülke ⇅	İnternet Kullanıcı ^[4] ⇅	Nüfusa oranı ^[5] ⇅
1	 Çin	456,238,464	34.30
2	 Amerika Birleşik Devletleri	243,542,822	79.00
3	 Japonya	102,063,316	80.00
4	 Hindistan	87,983,101	7.50
5	 Brezilya	81,748,504	40.65
6	 Almanya	66,825,986	81.85
7	 Rusya	59,937,788	43.00
8	 Birleşik Krallık	52,996,180	85.00
9	 Fransa	51,879,480	80.10
10	 Nijerya	45,944,229	28.43
11	 Güney Kore	40,708,389	83.70
12	 Meksika	34,865,345	31.00
13	 İtalya	32,610,044	53.68
14	 Türkiye	30,981,601	39.82
15	 Pakistan	30,943,124	16.78
16	 İspanya	30,940,417	66.53
17	 Kanada	27,547,949	81.60
18	 Filipinler	24,975,044	25.00
19	 Vietnam	24,685,803	27.56

İNTERNET DÜŞMANI ÜLKELER

- Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü (Reporters Without Borders)'a göre dünyada internet düşmanı 12 ülke şu şekildedir :
- Burma
- Çin
- Küba
- İran
- Suudi Arabistan
- Suriye
- Türkmenistan
- Özbekiastan
- Vietnam
- Kuzey Kore
- Bahreyn
- Beyaz Rusya

GÖZETİM ALTINDAKİ ÜLKELER

- Avustralya
- Mısır
- Eritre
- Fransa
- Hindistan
- Kazakistan
- Malezya
- Rusya
- Güney Kore
- Sri Lanka
- Tayland
- Tunus
- Türkiye
- Birleşik Arap Emirlikleri

FRANSA

- Fransa bilişim hukuku bizim de ülke olarak yararlandığımız bir hukuk sistemidir.
- Fransa internet yoluyla işlenen suçlardan doğan ceza sorumluluğunu 3 ana başlık altında toplamıştır :
 - İçerik sunucular
 - Erişim sağlayıcılar
 - Servis sağlayıcılar

ALMANYA

- Almanya bilişim suçlarından oldukça çile çekmekte olan bir ülkedir.
- Yıllar geçtikçe tespit edilen bilişim suçu miktarı ve bilişim suçlarının verdiği maddî-manevî zarar artmakta, suçu işleyenlerin bulunma oranı ise düşmektedir. Suçluların tespit edilememesinde internet bağlantı bilgilerinin, internet servis sağlayıcılar tarafından kaydının tutulmaması veya paylaşılmamasının etkisi olduğu düşünülmektedir.
- Almanya, bilişim suçları hakkındaki Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi'ni imzalamıştır.

HİNDİSTAN

- Hindistan, bilişim konusunda oldukça ileri olan, dünyadaki çoğu büyük kurumda yazılımcıların memleketi olan bir ülkedir.
- Hindistan'da Askerî Telekomünikasyon Mühendisliği Üniversitesi isminde bir üniversite bulunmaktadır.
- Hindistan'da ortaya çıkan bilişim problemlerinden biri Y2K hatası ya da milenyum hatası olarak ifade edilen 2000 yılına giriş problemidir. Burada eski tarihli kurum ve kuruluşlarda bazı problemler oluşmuştur.
- Benzer bir problemin UNIX yüklü 32-bit olan sistemlerde 2038 yılında gerçekleşmesi beklenmektedir.
- Hindistan'da bilişim suçlarının belirlenmesi, kontrol edilmesi denetlenmesi ile ilgili pek çok farklı kuruluş bulunmaktadır.
- Hindistan'da genel hukuk kuralları gibi bilişim hukuk kuralları da oldukça sıkıdır.
- Hindistan'da internet erişimine sahip kişilerin neredeyse yarısı mobil cihazlardan internete erişmektedir.

SİNGAPUR

- Singapur hükümeti tarafından halkı internet ve teknolojik açıdan bilinçlendirmek ve bilgilendirmek için çaba göstermektedir. Bu amaçla hükümet tarafından tasarlanan ve özel sektör idaresinde çalışan yüksek hızlı bir internet bağlantısı sağlanmıştır.
- Singapur internet ve e-devlet kullanımında oldukça erken davranan bir ülkedir. Ancak internette pek çok sansür bulunmaktadır.
- Singapur'da direkt olarak bilişim suçları ile ilgilenen pek çok yasa bulunmaktadır.
- Singapur'da en çok rastlanan bilişim suçları :
 - Tehdit saldırı
 - Çocuk pornografisi
 - Siber kaçakçılık (illegal malların satışı)
 - Siber aklama
 - Siber taciz
 - Siber terörizm
 - Siber hırsızlık
 - Siber yolla izinsiz girme
 - Siber vandalizm

YENİ ZELANDA

- Mevcut hukuk sisteminin, siber suçlar ile başa çıkmak için yetersiz olduğu düşünülmektedir.
- Bilişim hukuku kanunu da dahil olmak üzere anayasanın değiştirilmesi gündemdedir.
- Bilişim suçu olarak kabul edilmesi önerilen diğer maddeler aşağıdakilerdir :
 - sahtekarlık amacıyla bilgisayar sistemlerine erişim
 - bilgisayar sistemlerini kırma ve müdahale
 - hizmet reddi saldırıları
 - yazılım suçları işlemek
 - kullanıcının izni olmadan bir bilgisayar sistemine erişme

İTALYA

- İtalya hukuk sistemi büyük ölçü de Roma hukuku üstüne kuruludur.
- ✓ Roma hukuku Antik Roma'nın hukuk sistemidir.
- ✓ Roma hukuku sisteminin en önemli özelliği ise yurttaşlar arası ilişkileri öncelikli hale getirmiş olmasıdır.

İTALYA

- İtalya Ceza Kanunu'ndaki bilişim suçlarıyla ilgili olan maddeler:
 - ✓ Mala Zarar Verme
 - ✓ Kamusal Yararı Bulunan Bilişim veya Telematik Sistemlere Zarar Verme veya Bu Sistemleri Yok Etme
 - ✓ Yetkisiz Erişim
 - ✓ Giriş Kodlarını Haksız Yere Elde Etme
 - ✓ Bilişim Sistemine, Veri veya Programa Zarar Verme, İşleyişi Engelleme
 - ✓ Bilişim Sistemi, Veri veya Programın Özel Olarak Tahrip Edilmesi

AVUSTRALYA

- Avustralya siber suçlar konusunda ülkelerin tek başına üstesinden gelemeyeceğini ve uluslararası bir düzenlemeye ihtiyaç duyduğunu düşünmektedir.
- Polis ve istihbarat birimleri, telekomünikasyon şirketlerinin üzerinde hak ve yetki sahibidir.
- Türk hukukunda uygun olmayan bir web sitesi ya da bilgisayar sistemine sadece giriş yapmak suç değildir. Burada kullanıcıların sistemlere yanlışlıkla da girmiş olabileceği düşünülerek sistemde veya web sitesinde ancak belli bir süre kalması durumunda suç işlediği varsayılır. Bizimkinden farklı olarak Avustralya hukukunda sisteme ne amaçla, ne şekilde girildiği ve ne kadar kalındığı incelenmez, sisteme girilmiş olması direkt olarak suç teşkil eder. Hatta sistemin tamamına değil, bir kısmına bir şekilde ulaşılması da suç ifade eder.
- Avustralya'da Facebook, Twitter gibi sosyal ağların ve Second Life gibi oyunların kendilerine ait yasaları bulunmaktadır.

İRAN

- İran'da yargı sisteminin en üstünde dinî lider vardır ve hukuk din etkisindedir.
- Ortadoğu'da en yüksek internet kullanım oranına sahip olan ülke İran'dır ve nüfusun yarısından fazlası internet kullanmaktadır.
- İran'da internet hizmetini veren bir internet servis sağlayıcısı, İslamî Rehberlik Bakanlığı tarafından onaylanmalıdır. Diğer bir deyişle İran'da internetin ve internette dolaşan içeriğin kontrolü devlet tarafından yapılmaktadır.
- İran'da internet aboneleri, internet aboneliği alırken İslam'a aykırı sitelere erişmeyeceklerine dair bir sözleşme imzalarlar fakat zaten bu sitelere erişim devlet tarafından engellendiğinden erişme şansları yoktur.
- İran, Sınır Tanımayan Gazeteciler tarafından İnternet Düşmanı ilan edilen 12 ülkenin arasındadır.

KUZEY KORE

- Kuzey Kore diktatörlükle yönetilen bir ülkedir. Devlet başkanının kararı mutlaklıdır.
- Ülkenin dışı kapalı olması ve ülkeye girişine izin verilen yabancı sayısını sınırlandırılması sebebiyle ülkedeki hukuk sistemi hakkında detaylı bilgi bulunmamaktadır.
- Kuzey Kore’de bilişim alanında işlenen suçlara kimi zaman idama kadar gidebilen ciddi yaptırımlar vardır.
- Kuzey Kore oldukça geç sayılabilecek bir yıl olan 2002’de mobil telefonlarla tanışmıştır ve oldukça sevmiştir, ancak kısa zaman sonra devlet başkanına yapılan bir saldırının mobil telefonlarla ilgisi olduğu düşünüldüğünden ülke çapında bir süreliğine telefon yasaklanmıştır.
- Bu kadar kapalı bir ortam olmasına rağmen 3G kullanan kişi sayısındaki artış oranının en yüksek olduğu ülke olmuştur. Zaten Kuzey Kore’nin bilişim konusunda adından söz ettirdiği tek nokta da burası olmuştur.
- Dışa kapalılık politikaları nedeniyle Kuzey Kore’de yaygın olarak internet kullanılmamaktadır. Hatta halkın büyük çoğunluğu internet kelimesini bile duymamıştır. Kullanılan internet de herşeyde olduğu gibi hükümet kontrolü altındadır.
- Kuzey Kore, Sınır Tanımayan Gazeteciler tarafından belirlenen 12 İnternet Düşmanı ülke listesinde yer almakta ve hatta bu ülkelerin arasında en büyük karadelik olarak kabul edilmektedir.

SUUDİ ARABİSTAN

- Suudi Arabistan teokratik monarşi ile yönetilen bir ülkedir.
- Suudi Arabistan'ın yargı düzeni ikicidir yani hem hiyerarşik yapıda şeriat mahkemeleri hem de çeşitli yargılama organları bulunmaktadır.
- Suudi Arabistan'da bilgisayar suç çeşitleri şunlardır :
 - Hacking
 - Pornografi
 - Servis reddetme
 - Virüs yayma
 - Yazılım korsanlığı
 - Websitesi bozma
 - Siber terörizm
 - İnternet üzerinden yasadışı ticaret
 - e-dolandırıcılık

SUUDİ ARABİSTAN

- Sayı olarak Suudi Arabistan'daki internet kullanıcısı oranı tüm nüfusun yarısını oluşturmaktadır ki bu pek çok ülkeye göre yüksek bir orandır. İnternet erişimi Türkiye'ye göre biraz daha pahalı ve yavaş olmasına rağmen büyük bir sorun olduğu söylenemez.
- Suudi Arabistan internet suçları konusunda oldukça ağır cezalara sahiptir. Pek çok bilişim suçu için kimi zaman 1 milyon ABD \$'ını bulan para cezaları, ve 1 yıl, 3 yıl, 4 yıl, 5 yıl, 10 yıl gibi hapis cezaları verilmektedir.
- Suudi Arabistan Facebook'u engellemesi, Facebook ve benzeri sitelerin ülke kurallarına uymak zorunda olduğunu belirtmesi ve kadınların internete yalnız girmesinin uygun olmadığı görüşünü savunan bir kişinin verdiği fetva ile bilişim suçları konusunda sıklıkla kendinden farklı şekillerde söz ettiren bir ülkedir.

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU

- Kurumlar
- Kanunlar
- Faaliyetler

İnternet Kurulu (İK)

- İnternet Kurulu'nun ana işlevi, Ulaştırma Bakanlığı'na danışmanlık yapmaktır.
- Türkiye'de internetin alt yapıdan başlayarak tüm boyutları ile kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerini belirlemek bu hedeflere erişmek için gerekli stratejik ve taktik ulusal kararların alınması ve uygulanması;
- bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin ortaya çıkardığı yeni konuların ve bunların ülkemizde uygulanabilirliği ile ilgili olarak oluşturulacak politikaların tespiti;
- internet üzerinde yapılan yayınlar ve hizmetlerle ilgili olarak toplumu bilgilendirmek ve bilgi toplumu olma yolunda sağlıklı yöntemlerin tespiti süreçlerinde Ulaştırma Bakanlığına önerilerde bulunmak İnternet Kurulu'nun amacıdır.

İnternet Kurulu (İK)

- Kurul, belirtilen amaçları gerçekleştirmek üzere aşağıda sayılan ilkeler çerçevesinde görev yapar.
 - Teknolojik Gelişmeleri İzleme
 - Değerlendirme
 - Verimliliğin Sağlanması
 - Koordinasyon
 - Güvenli İnternet
 - Ulusal İçerik Zenginliği
 - Ar-Ge Teşviki
 - Düzenleme
 - Projelendirme

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BİT) ve Ulaştırma Bakanlığı

- İnternet servis ve erişim sağlayıcı şirketler açısından en önemli kuruluştur.
- Ulaştırma Bakanlığı izin ve ruhsat konusunda son işlemi yapsa da internet şirketlerinin kuruluş aşamasında gerekli hazırlıkları yaptıran, kurulduktan sonra denetimlerini yapan ve uyması gerekli kuralları koyan Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu'dur.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BİT) ve Ulaştırma Bakanlığı

- Haberleşme Kanunu, Ulaştırma Bakanlığı'nın elektronik haberleşme sektörü ile ilgili görev ve yetkilerini şu şekilde sıralamıştır:
 - Numaralandırma, internet alan adları, uydu pozisyonu, frekans tahsisi gibi kıt kaynaklara dayalı elektronik haberleşme hizmetlerine ilişkin strateji ve politikaları belirlemek.
 - Elektronik haberleşme sektörünün; serbest rekabet ortamında gelişimini teşvik etmeye ve bilgi toplumuna dönüşümün desteklenmesini sağlamaya yönelik hedef, ilke ve politikaları belirlemek ve bu amaçla teşvik edici tedbirleri almak.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BİT) ve Ulaştırma Bakanlığı

- Elektronik haberleşme alt yapı, şebeke ve hizmetlerinin; teknik, ekonomik ve sosyal ihtiyaçlara, kamu yararına ve millî güvenlik amaçlarına uygun olarak kurulması, geliştirilmesi ve birbirlerini tamamlayıcı şekilde yürütülmesini sağlamaya yönelik politikaları belirlemek.
- Elektronik haberleşme cihazları sanayisinin gelişmesine ilişkin politikaların oluşumuna ve elektronik haberleşme cihazları bakımından yerli üretimi özendirici tedbirleri almaya yönelik politikaları belirlemeye katkıda bulunmak.
- Ülkemizin üyesi bulunduğu elektronik haberleşme sektörü ile ilgili uluslararası birlik ve kuruluşlar nezdinde 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun hükümleri saklı kalmak üzere Devleti temsil etmek veya temsile yetkilendirmek, çalışmalara katılım ve kararların uygulanması konusunda koordinasyonu sağlamak.

Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BİT) ve Ulaştırma Bakanlığı

- Elektronik haberleşme politikalarının tespiti ve uygulanması amacıyla gerekli araştırmaları yapmak ve yaptırmak.
- Elektronik haberleşmenin doğal afetler ve olağanüstü haller nedeniyle aksamamasını teminen gerekli tedbirleri almak ve koordinasyonu sağlamak.
- Haberleşmenin aksaması riskine karşı önceden haberleşmenin kesintisiz bir biçimde sağlanmasına yönelik alternatif haberleşme alt yapısını kurmak, kurdurmak ve ihtiyaç durumunda söz konusu sistemi devreye sokmak.
- Olağanüstü hal ve savaşta elektronik haberleşme hizmetlerini, 16/7/1965 tarihli ve 697 sayılı Kanun hükümleri dahilinde planlamak, gerekli işleri yapmak ve yaptırmak.
- Elektronik haberleşme sistemlerinin yerli tasarım ve üretimini, bu amaçla sektöre ilişkin araştırma, geliştirme ve eğitim faaliyetlerini teknik ve maddi destek de dahil olmak üzere teşvik etmek ve Kurumun gelirlerinin % 20'sini aşmamak kaydıyla söz konusu faaliyetlere ilişkin olarak ayıracağı kaynağı belirlemek ve bu kaynağın kullanımına ilişkin gereken düzenlemeleri yaparak bu kaynağı kullanırmak.

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB)

- Ülkemizde iletişimin denetlenebilmesi, yetkilerin kötüye kullanılmasını önlemek ve uluslararası standartlara uygun olarak bu tedbirleri uygulamak ve tüm iletişimin denetlenmesi tedbirlerinin tek bir merkezden yürütülmesi amacıyla 5397 sayılı Kanunla Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun ek 7. maddesine eklenen hükümlerle Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) kurulmuştur.

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB)

- Kurumun çalışma usul ve esasları Telekomünikasyon Yoluyla Yapılan İletişimin Tespiti, Dinlenmesi, Sinyal Bilgilerinin Değerlendirilmesi ve Kayda Alınmasına Dair Usul ve Esaslar ile Telekomünikasyon İletişim Başkanlığının Kuruluş, Görevce Yetkileri Hakkında Yönetmelik'te (TİB Yönetmeliği) düzenlenmiştir.
- TİB Başkanlığı her türlü telekomünikasyon ortamını izleme ve dinleme yetkisini haiz olması bakımından onumuzla, özellikle internet ortamında işlenen suçlar ve siber suçların takibi açısından alakalıdır.

Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB)

- Telekomünikasyon İletişim Başkanı, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu Başkanı'nın teklifi üzerine, Başbakan tarafından atanır.
- Başkan
- Hukuku Daire Başkanı
- Teknik Daire Başkanı
- İdarî Daire Başkanı

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU

- **Telgraf ve Telefon Kanunu**
- Telekomünikasyon, telekomünikasyon hizmeti, telekomünikasyon ruhsatı gibi kavramların tanımını açıklar.

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU

- **Elektronik Haberleşme Kanunu**
- Kanunun amacı;
 - elektronik haberleşme hizmetlerinin yürütülmesi,
 - elektronik haberleşme alt yapı ve şebekesinin tesisi ve işletilmesi, geliştirilmesi,
 - yeni elektronik haberleşme şebeke ve hizmetlerinin teşvik edilmesi hususları ile ilgili politika, hedef ve ilkelerin tespiti,
 - elektronik haberleşme sektöründe rekabetin tesisi ve korunması,
 - tüketici haklarının gözetilmesi, kaynakların etkin ve verimli kullanılması, sektörün düzenlenmesi, denetlenmesi ve bunlara ilişkin usul ve esaslar ile bu sektörde faaliyet gösterenlerin hak, yetki ve yükümlülüklerinin belirlenmesidir.

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU

- **5846 SAYILI FİKİR VE SANAT ESERLERİ KANUNU**
- Bu Kanunun amacı, fikir ve sanat eserlerini meydana getiren eser sahipleri ile bu eserleri icra eden veya yorumlayan icracı sanatçıların, seslerin ilk tespitini yapan fonogram yapımcıları ile filmlerin ilk tespitini gerçekleştiren yapımcıların ve radyo-televizyon kuruluşlarının ürünleri üzerindeki manevi ve mali haklarını belirlemek, korumak, bu ürünlerden yararlanma şartlarını düzenlemek, öngörülen esas ve usullere aykırı yararlanma halinde yaptırımları tespit etmektir.

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU

- **5651 SAYILI İNTERNET ORTAMINDA YAPILAN YAYINLARIN DÜZENLENMESİ VE BU YAYINLAR YOLUYLA İŞLENEN SUÇLARLA MÜCADELE EDİLMESİ HAKKINDA KANUN**
- Bu Kanunun amaç ve kapsamı; içerik sağlayıcı, yer sağlayıcı, erişim sağlayıcı ve toplu kullanım sağlayıcıların yükümlülük ve sorumlulukları ile internet ortamında işlenen belirli suçlarla içerik, yer ve erişim sağlayıcıları üzerinden mücadeleye ilişkin esas ve usûlleri düzenlemektir.

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU

- **5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU – 243. MADDE**
- Bilişim sistemlerine karşı suçların düzenlendiği bölümde yer alan bu maddede bilişim sistemine girme fiili suç olarak tanımlanmıştır.
- Bilişim sisteminden maksat, verileri toplayıp yerleştirdikten sonra bunları otomatik işlemlere tâbi tutma olanağını veren manyetik sistemlerdir.

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU

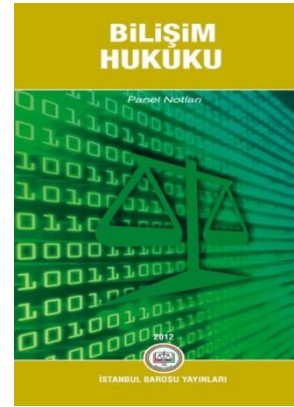
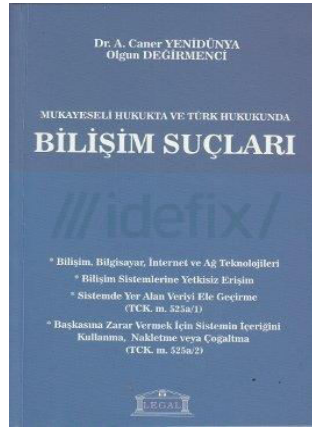
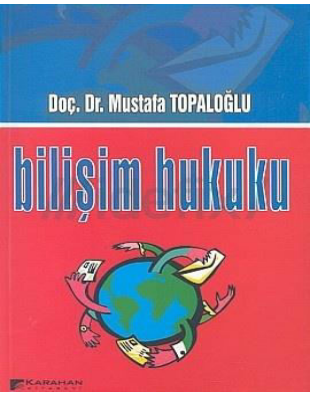
- **5018 SAYILI KAMU MALÎ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNU – 55. MADDE**
- İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.
- Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve iç kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU

- **Bilişim Hukuku Konferansları :**
- Uluslararası Adli Bilişim ve Güvenlik Sempozyumu (20-21 Mayıs 2013 Elazığ Fırat Üniversitesi)
- **Bilişim Hukuku Lisansüstü Programları :**
- İstanbul Bilgi Üniversitesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku Yüksek Lisans Programı

TÜRKİYE'DE BİLİŞİM HUKUKU

• Bilişim Hukuku Kitapları

TEŞEKKÜRLER...